

Första läsningen: **Jes 55:10-11** (*Regnet får jorden att grönska och bära frukt*)

I dagens evangelium betonar Jesus hur viktig vår egen insats är för att hålla hjärtat öppet och rent, så att det kan ta emot hans utsäde, ordet, nåden. Men en aldrig så väl bearbetad och gödslad mylla duger ingenting till utan det livgivande regnet från ovan. Sträck dina armar uppåt – du är inget annat än en törstande växt.

Andra läsningen: **Rom 8:18-23** (*Skapelsen väntar otåligt på att Guds söner skall uppenbaras*)

Tanken går till Adam efter syndafallet och den ”förbannade” åkerjorden, full av törne och tistlar för hans synds skull (1 Mos 3:17-19). Synd skapar tomhetskänsla, leda (jfr v.20: Pred 1:2), men Gud planterade *hopp* (v. 20) i den andliga miljöförstörelsen. Med Kristus blir vi en helig skörd, jordens förstlingsgåva (v. 23; jfr 3 Mos 23:15-21).

Evangelium: **Matt 13:1-23** (*En man gick ut för att så*)

Denna liknelse ingår i en serie av sju (Matt kap. 13, som kallas Jesu liknelsetal). Jesus står i en båt några meter ute i sjön – av säkerhetsskäl. Vi får tänka oss apostlarna som bodyguards runt honom i vattnet. Nu talar han om *att lyckas och misslyckas* med Guds ord. Kyrkan är en gemenskap, men var och en har eget ansvar. Där jag bor finns ett stort område med kolonilotter som man kan hyra – men vilka skillnader mellan dem! Det finns välsködda och övergivna lotter, granna blomsterfält och trista ogräsmattor. I Jesu landskap (Galileen) var marken inte lika väl bearbetad som vår, klippblock kunde gömma sig under myllan och kampen mot ogräs var seg och utan slut. Man sådde inte som vi (vända jorden först, sedan lägga i frön) utan strödde ut frön lite överallt och plöjde sedan ner dem. Så råkade en del falla på vägkanten, en del i ogräsmark. Liknelsen behöver ingen förklaring – den ger Jesus själv i v. 18 f. Mellanspelet – v. 10-17 – förvirrar många. Ville Jesus att folket INTE skulle förstå honom? Gud *kan* välja att göra grova syndare oemottagliga för sanningen (jfr 1 Kung 22:19-23 – är det så vår tids sekularisering blev till?) men det är knappast vad Jesus menar här: liknelser använder man för att *tydliggöra* något, bli förstådd, inte missförstådd (att förstå Jesu lära är just ett grundtema hos Matteus, jfr v. 23). Evangeliet, Gudsrikets mysterier (v. 11), ska inte gömmas utan *ropas ut från taken* (jfr Luk 12:3; Matt 5:15-16). V. 12: Den som har (öppnat hjärtats dörr) ska få i överflöd (andliga framsteg). Är du hård som en trampad stig, eller upptagen av allt annat än Gud, som en ogräsbevuxen jordlott, eller gömmer du på inre ”stenar” (dolda synder, motvilja, bitterhet)? Låt ångerns

tårar mjuka upp stigen, biktens spade rensa upp, och förlåtelsens tröst bota ditt sårade hjärta! Saliga blir då dina ögon som ser det du ser, och dina öron som hör det du hör (jfr v. 16; 1 Kor 2:9).

MÅNDAGEN I 15 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **2 Mos 1:8-14, 22** (*Vi måste se till att Israels barn inte förökar sig mer*)

Vi är farao! Förnedrande arbetsvillkor och hårdhänt barnbegränsning är de medel de fattiga i världen hålls nere med. Det tjänar våra intressen, så vår politik tillåter det. Fick de utveckla ekonomin och utbildningen, skulle vi få maka på oss.

Evangelium: **Matt 10:34 – 11:1** (*Jag har inte kommit med fred utan med svärd*)

Jesus kom inte till världen *för att* det skulle bli familjesplittring och våld. Vad han vill säga är att i spåren av hans förkunnelse så kommer relationer att belastas, i några fall överbelastas, när tro möter otro. Familjebanden kan ta skada så som profeten Mika beskrev det (läs Mik 7:5-6). Orden i v. 37 var skandalösa i en värld som satte familjebanden före allt. V. 38 är rent horribel: korsfästelser var romarnas strängaste straff (jfr Matt 16:24), reserverat för upprorsmän (”terrorister”). Allt står på spel när vår tro sätts på prov, när vi velar mellan att stå fasta eller svika (v. 39). Oerhörda belöningar (v. 41-42) väntar dem som dyker upp och försöker hjälpa Jesu vänner, om det så bara är med ett glas vatten som kan trösta ett mobbat kristet barn.

Jesu utsändningstal slutar här. Han säger inte att alla ska bli martyrer, men den som har bestämt sig för Jesus ska sätta tron före allt annat. Gud står över allt annat och inget kan jämföras med hans löften. Vi får aldrig förneka Kristus, om det så kostar livet. Att seriöst leva som Jesu lärjunge inkluderar *beredskapen* till martyriet. I en relativistisk värld där det inte anses finnas några förpliktande religiösa sanningar skakar man på huvudet åt detta. Religion ses som en privat smaksak, inte något att satsa livet för. Den ska helst hållas hemlig så att en kärleksfull och tolerant atmosfär kan råda. Men relativismens *totalitära* sida visar sig när man ifrågasätter dess grunder. Då stämplas man som fanatiker. Som Jesus och hans män. Jesu tid var ju i grunden likadan: en bekväm borgfred upprätthölls mellan judiska skolor och mellan folkets överklass och den hedniska militärmakten. De välsituerade hade inget intresse av väckelserörelser. Jesu kungliga uppträdande, hans nya Gudsrike med massmöten för de utstötta och en ny lära sågs som ett hot. Hade Jesus kommit med ännu en harmlös debattklubb för religiöst intresserade hade han aldrig fått problem.

Därför, Israel, bered dig att möta din Gud (Amos 4:12)!

TISDAGEN I 15 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **2 Mos 2:1-15a** (*Han fick namnet Mose, och när han blev stor begav han sig till sina bröder*)

Det statligt arrangerade mordet på ett nyfött barn (läsningen i går) förhindras här genom kvinnlig ömhet och list. Det är Gud som agerar i kulissen. Mose växer upp och ser vilken dödskultur han lever i. Han agerar impulsivt, utan Guds uppdrag.

Evangelium: **Matt 11:20-24** (*För Tyros och Sidon skall det bli lindrigare på domens dag än för er*)

Vi är inte ens halvvägs genom Matteus evangelium, och redan nu verkar det klart att Jesu rörelse inte klarar att skaffa en bred folklig bas. Galileen, rörelsens ursprung, har trots Jesu undergärningar inte verkligen slutit upp bakom honom. Det fanns ca 60 större byar/småstäder i området, förutom mindre byar och gårdar. Tre av de större judiska samhällena nämns här (Jesus undvek hellenistiska städer såsom Sepforis och Tiberias). De hedniska städerna Tyros och Sidon, som Jesus här jämför dem med, var i Gamla testamentet (Jes kap. 23; Hes kap. 26) liksom Sodom och Gomorra (1 Mos 18:16ff) inbegreppet av högmod och moraliskt förfall. Mest besviken är Jesus över Kafarnaum, där han själv bodde och länge verkade (Matt 4:13; 9:1). Staden hade kunnat bli *upphöjd till himlen* (v. 23) – den hade Guds Son som medborgare – men icke! Dess utgrävda ruiner är i dag tillgängliga – och illustrerar Jesu sorgsna ord.

Den hårda domen följer vanliga mallen för profetiska fördömanden (jfr Jon 3:4). Men observera att i detta läge finns det ändå ännu tid för omvändelse: Jesus vill inte fördöma utan varna. Frågan är hur vi hade ställt oss till hans kritik om vi levtt då. ”*Måste man tro på Jesus som Guds Son? Räcker det inte med Gud? Vi är lugna och trevliga medborgare, är det inte nog? De där påstådda miraklen, vad bevisar de? Var det inte bara masshysteri?*” Vem av oss har inte, kanske i sin egen släkt, mött den där skeptiska rösten som vill ”mana till besinning”? Ja, nu som då ser man att *bara de som är redo att ta emot och svara på Guds tilltal* har nytta av mirakel. För de andra är undren, om de så själva bevittnar dem, spektakulära sensationer och inget mer. Det krävs ett öppet hjärta, hungrigt efter Gud, för att komma till TRON.

Herre, till vem skulle vi gå? Du har det eviga livets ord (Joh 6:68).

ONSDAGEN I 15 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **2 Mos 3:1-6, 9-12** (*Herren uppenbarade sig i den brinnande busken*)

I bön framför evighetslampan som *inte brinner upp* (v. 3) hör vi Gud. Det sker när vår insida också brinner, med samvetets och medkänslans låga. Mose minns sitt folk och dess förnedring. Barnen som inte får leva, slaverna. Allt ropar: *Mose! Mose!* (v. 4).

Evangelium: **Matt 11:25-27** (*Du har dolt detta för de lärda och uppenbarat det för dem som är som barn*)

De som fick människor i de galileiska städerna att vända sig mot Jesus (evangelieläsningen i går) var tydligen *de lärda och kloka* (v. 25). Intelligentsian och de etablerade, stabilt försäkrade socialgrupperna har nu sagt nej till Jesus. Kvar är de *som är som barn* (v. 25): obildade eller svagt begåvade, osjälvständiga, väl också besvärliga och misslyckade existenser, men framför allt trötta och modlösa (se läsningen i morgon) samt en och annan i bättre skick som fick duga som apostel. Jesus ser ut över sin hemlösa församling, dessa lamm utan fallor, främlingar på jorden. De jublar när han talar, och de stoppar fingrarna i öronen när Mästaren förhånas. Jesus jublar med dem, liksom hans mor gjorde i lovsången *Magnificat* (Luk 1:46-55). Vilken triumf! Gud förödmjucar de stora genom att utvälja de små. Paulus skriver: *Var finns nu de visa, de skriftlärda och denna världens kloka huvuden? Har inte Gud gjort världens vishet till dårskap? Ty eftersom världen, omgiven av Guds vishet, inte lärde känna Gud genom visheten, beslöt Gud att genom dårskapen i förkunnelsen rädda dem som tror... Bröder, tänk på när ni blev kallade: inte många var visa i världslig mening, inte många var mäktiga, inte många förnäma. Men det som är dåraktigt för världen utvalde Gud för att låta de visa stå där med skam, och det som är svagt i världen utvalde Gud för att låta det starka stå där med skam, och det som världen ser ner på, det som ringaktas, ja, som inte finns till, just det utvalde Gud för att göra slut på det som finns till, så att ingen människa skulle kunna vara stolt inför Gud.* (1 Kor 1:20-21, 26-29). Ja, där står de och ler mot Jesus, de svaga och dåraktiga fansen. För dem – bara för dem – börjar Gud nu uppenbara sitt ofattbara treeniga mysterium, Fadern och Sonen – och (senare) Anden (v. 27).

<p><i>Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, nu och alltid och i evigheters evighet.</i></p>
--

TORSDAGEN I 15 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **2 Mos 3:13-20** (*Jag är den jag är. ”Jag är” har sänt mig till er*)

”Vem ska jag hälsa ifrån?” vill Mose veta. I hans undran märker vi tvivel: kommer den där guden verkligen att vara med mig när jag står inför den gudlösa statsmakten? ”JAG ÄR” blir svaret. Namnet kan även översättas: ”JAG KOMMER ATT VARA DÄR”.

Evangelium: **Matt 11:28-30** (*Jag har ett milt och ödmjukt hjärta*)

Människor kan vara sårbara på olika sätt (det är väl det som Jesus menade med ”barn” i evangeliet igår). Det är sådana som Jesu inbjudan går ut till – nu då han förkastats av de lärda och kloka, av sin hembygds lokala politiker och ledare.

Dagens korta evangelium hade passat bättre in i Lukas evangelium (”det sociala evangeliet”) med dess fokus på Jesu omsorg om fattiga, syndare och utstötta. Men Lukas tänkte kanske att det inte behövdes. Hans välkomnande appell finns ju redan i många av hans berättelser (t.ex. Luk 14:13). Eller så var det p.g.a. ordet ”ok” (v. 29), alltså bärstången som läggs på dragdjur. Det symboliserade i judiska sammanhang Moses lag med dess bud, eller bättre den *lära om lagen* som någon valt att följa. Det förstår *Matteus* läsare, som hade judisk bakgrund, men de grekiskt-romerska kristna som Lukas skriver för skulle antagligen inte fatta det.

Jesus menar med sitt ”ok” (v. 30) sin speciella lagtolkning (förklarat i Bergspredikan, Matt kap. 5-7). Den är full av barmhärtighet och därför ”skonsam”. Den är ”lätt” för att Jesus går med oss på vägen och bär oket med oss, liksom han bar korset till Golgata. De knappa verserna har i sanning judisk bakgrund. ”Vila” var ju sabbatens mening enligt tredje Guds bud (2 Mos 20:8-11), d.v.s. en *vila med Gud*. Läsaren ska ”lära” av Jesus och hans ”ok” – den fromma juden lärde sig framför allt om Gud genom *tora*, lagen, som visade rätta vägen. När två eller tre var samlade kring toran var Gud mitt ibland dem, så sa man (jfr Matt 18:20). *I Jesus finns hela Guds närvaro. Han* är vägen (Joh 14:6), men också näringen på vägen, och vägens mål, vilan i Gud.

Vad du har sagt bevarar jag i mitt hjärta, så att jag aldrig syndar mot dig (Ps 119:11).
--

FREDAGEN I 15 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **2 Mos 11:10 – 12:14** (*Ni skall slakta ett lamm, och när jag ser blodet skall jag gå förbi er*)

Vi tar stora kliv framåt i vardagsläsningarna. Här ger Gud exakta liturgiska föreskrifter för påsknattens måltid. Israel ska befrias ur slaveriet och **lammets blod** ska vara ett räddande *tecken* när Gud besegrar avgudarna (demonerna) och straffar förtryckarna (v. 12-13). Men den dagen ska komma då även egyptierna, ja, alla folk, räddas av **Guds Sons eget blod**. Gud skissar här på *sin* påsk. Mose vet det inte.

Evangelium: **Matt 12:1-8** (*Människosonen är herre över sabbaten*)

Jesu hungriga lärjungar – de ”oskyldiga” i v. 7 – börjar här plocka ax från fälten. De vet att lagen tillät detta (5 Mos 23:24-25) men de känner kanske inte till fariseernas noggranna tolkningsregler, enligt vilka axplockning var ett av 38 sorters arbeten som var svartlistade på grund av Guds bud om vila på sabbaten (jfr 2 Mos 34:21). Jesu vänner verkade i fariseernas ögon *okunniga om lagen* – så sade man föraktfullt om *barn*. Jesu motargument (v. 3-4) om David som tog bröd i templet (1 Sam 21:1-6) kan i samband med 3 Mos 24:5-9 rimligen tolkas som att detta också skedde på en sabbat. Andra exemplet (v. 5) bygger på *sabbatsbrännoffret* i 4 Mos 28:9-10. Det innebär ju, menar Jesus, att prästerna *arbetar* med offren på vilodagen (och givetvis äter av dem). Lägg därtill att Gud hos profeten Hosea har sagt att barmhärtighet är viktigare än offren (v. 7; Hos 6:6; jfr Matt 9:13; 23:23). Så varför förvägra dessa enkla människor att äta?

Man skulle kunna kontra genom att fråga om Jesus seriöst anser att hans simpla flock kan jämföras med en så stor gestalt som kung David och med prästerna i templet. Vi kan lätt tänka oss Jesu svar: ”Min närvaro förvandlar denna åkerjord till ett tempel. Dessa är mina präster.” Och vi hör i v.6: *Här finns det som är större än templet* (jfr Matt 12:41-42). Som om detta inte vore nog presenterar Jesus sig sedan som den gudomlige *Människosonen* som enligt profeten Daniel (Dan 7:13 f) skulle komma på himlens moln, och till sist förklarar han sig vara *herre över sabbaten* (v. 8), det vill säga Gud.
Va? Fariseerna tappar hakan. Det här finns inte på kartan. Inga ytterligare frågor.

Förslag till fredagsoffer: Be Gud visa dig hur du bäst kan bidra till kampen mot svält.

LÖRDAGEN 22 juli:

Den heliga MARIA FRÅN MAGDALA, fest

Dagens helgon – MARIA MAGDALENA – är antagligen INTE den syndiga kvinnan som tvättade Jesu fötter med sina tårar, och INTE kvinnan som smorde honom med olja i Betania. Hon var en nära medarbetare till Jesus som han hade befriat från sju demoner (Luk 8:2). På påskens morgon visade sig den uppståndne Jesus för henne (Joh 20:11-18).

Påven Franciskus stärkte år 2016 denna dags position i kalendern genom att upphöja den till festdag i nivå med de tolv apostlarnas festdagar – helt konsekvent: hon som på påskmorgonen förkunnade nyheten om Jesu uppståndelse kan ju verkligen kallas *apostel för apostlarna (apostola apostolorum)*.

Särskilda läsningar på denna dag:
Höga V 3:1-4a eller 2 Kor 5:14-17 samt Joh 20:1-2, 11-18